

PERSBERICHT

1 JUNI 2017

Verslag aan het federale parlement: HR-audit bij de wetenschappelijke instellingen van de FOD Volksgezondheid - Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid (WIV) en het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (CODA)

 Bij het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid (WIV) en het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (CODA) bestaan naast elkaar een staatsdienst, die afhangt van de FOD Volksgezondheid, en een eigen rechtspersoon, die onder meer onderzoeken voor derden uitvoert. Niettegenstaande hun verschillende functie en regelgeving, zijn beide structuren in de praktijk sterk verweven. Dat komt ook tot uiting in het personeelsbeleid. Vanuit pragmatische bekommernissen wordt de regelgeving zeer ruim geïnterpreteerd en soms zelfs miskend. Het plan van de regering om één overkoepelende wetenschappelijke instelling op te richten schept mogelijkheden voor een beter beheer. Het streven naar een maximale efficiëntie mag er echter niet toe leiden dat de grenzen van de “openbare dienst” worden opgezocht. Het Rekenhof beveelt daarom aan bij de nieuwe instelling een kader uit te werken voor open, transparante en objectieve administratieve loopbaanbeslissingen.

Het Rekenhof heeft het personeelsbeleid en de personeelsadministratie onderzocht bij het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid (WIV) en het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (CODA), de twee wetenschappelijke instellingen die afhangen van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu (FOD VVVL).

Zowel binnen het WIV als binnen het CODA bestaan naast elkaar een staatsdienst, die afhangt van de FOD Volksgezondheid, en een eigen rechtspersoon, die onder meer onderzoeken voor derden uitvoert. In theorie hebben deze beide structuren een afzonderlijke functie, maar in de praktijk zijn ze sterk verweven.

Het Rekenhof heeft herhaaldelijk vastgesteld dat de tweeledige structuur problemen veroorzaakt in de dagelijkse werking. Deze audit heeft dat nogmaals bevestigd. Het personeelsbeleid wordt voornamelijk ingegeven door pragmatische bekommernissen voor de vlotte werking van de instelling. Daarbij wordt de regelgeving ruim geïnterpreteerd en zelfs miskend.

Zo gebeuren aanwervingen via de rechtspersoon om de budgettaire of organisatorische beperkingen van een aanwerving via de staatsdienst op te vangen of te omzeilen, of om permanente organieke functies in te vullen die eigenlijk thuishoorden binnen de staatsdienst en bijgevolg statutair hadden moeten worden ingevuld. Daarnaast werden kunstgrepen

toegepast om personeelsleden de voordelen die ze bij de rechtspersoon hadden opgebouwd, te laten behouden als ze vervolgens statutair werden aangeworven.

Momenteel plant de regering de oprichting van één nieuwe wetenschappelijke instelling, Sciensano, die de bevoegdheden van de staatsdiensten en rechtspersonen van het WIV en het CODA zou overnemen. Dat zou voor een aantal van deze problemen een oplossing kunnen bieden.

Bij de nieuwe instelling zouden nieuwe aanwervingen uitsluitend contractueel zijn. De bestaande verloningsregeling zou worden overgenomen. Daardoor blijft het principe behouden dat de nieuwe instelling dezelfde weddeschalen moet blijven toepassen als de Staat bij gelijkaardige functies.

De audit heeft aangetoond dat de huidige procedure voor de aanwerving van contractueel personeel onvoldoende strikte voorwaarden bevat voor de bekendmaking van vacatures en onvoldoende aandacht besteedt aan de motiverings-, verantwoordings- en informatieplicht. Noch voor de preselectie, noch voor de uiteindelijke selectie bestaan afdoende regels. Daardoor komt de gelijke toegang tot overheidsbetrekkingen in het gedrang. Het gebrek aan transparantie wordt versterkt door het ontbreken van consequent gearchiveerde selectiedossiers.

De dossiercontrole heeft verder aangetoond dat de rechtspersonen de verplichting om voor hun contractueel personeel dezelfde weddeschalen toe te passen als de staat bij gelijkaardige functies, ruim interpreteren, en dat ze niet altijd de correcte weddeschalen hanteren.

Het Rekenhof is ervan overtuigd dat het initiatief om één overkoepelende wetenschappelijke instelling op te richten, mogelijkheden schept voor een beter beheer. Het merkt echter op dat het terechte streven naar een maximale efficiëntie er niet toe mag leiden dat de grenzen van de “openbare dienst” worden opgezocht. Het pleit er dan ook voor dat bij de uitbouw van de nieuwe instelling de nodige aandacht gaat naar het uitwerken van een kader voor een open, transparant en objectief personeelsbeleid (selectie, werving, loopbaanevolutie, bevorderingen...), en dit zowel op administratief als op geldelijk vlak.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *HR-audit bij de wetenschappelijke instellingen van de FOD Volksgezondheid - Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid (WIV) en het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (CODA)* werd aan het federale parlement bezorgd. Het verslag, dat enkel in digitale versie bestaat, en dit persbericht zijn beschikbaar op www.rekenhof.be.